

ØSTRE SØR-VARANGER REINBEITEDISTRIKT 1-2-3
c/o Vegar Nilsen Trasti Haganesveien 9
9900 KIRKENES

Trondheim, 10.05.2024

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2024/4840

Saksbehandler:
Kjell Vidar Seljevoll

Tillatelse til skadefelling av bjørn i reinbeitedistrikt 1-2-3 i Sør-Varanger kommune, roviltregion 8

Vi viser til telefonsamtaler med Vegar N. Trasti og til søknad om skadefelling av bjørn av 8. mai 2024, fra Reinbeitedistrikt 1-2-3, om å få tatt ut en bjørn som er registrert i distriktets kalvingsland. Viser også til tillatelse gitt per e-post 8. mai, dette er en skriftlig oppfølging av det vedtaket.

Vedtak

Miljødirektoratet gir med dette tillatelse til felling av ett enkeltindivid av bjørn, sist sett på Valvannshøgda i kalvingsområdet for tamrein 8. mai.

Fellingstillatelsen gis til reinbeitedistrikt 1.2.3, og følgende personer kan delta i fellingslaget:

Vegar Nilsen Trasti leder
Egil Nilsen Trasti
Jan Egil Trasti
Bjørge Pedersen
Jørn Eirik Pedersen
Jøran Pedersen
Tor Erik Pedersen
Håvar Pedersen
Alexander Henriksen
Sebastian Dahlweg
Torbjørn Hansen
Edvard Hansen

Følgende vilkår gjelder for tillatelsen:

1. Tillatelsen gjelder innenfor reinbeitedistriktet sine grenser i perioden 8. mai til og med 10. mai 2024.
2. Fellingsforsøk skal rettes mot enkeltindivid av bjørn i og i nærheten av kalvingslandet for distriktet. Binne i følge med unger og hennes unger er unntatt fra fellingstillatelsen.

3. Fellingsleder er ansvarlig for at alle medlemmer av fellingslaget er gjort kjent med innholdet i denne tillatelsen, inkludert vilkårene for felling.
4. Ved forsøk på felling skal kravene til våpen og ammunisjon følge forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 16 [Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst - Lovdata](#)
5. Alle deltakere i fellingslaget må ha avlagt skyteprøve for storvilt senest i 2023.
6. Fellingslaget må sørge for tilstrekkelig intern kommunikasjon, slik at fellingen avbrytes umiddelbart etter at bjørn er påskutt.
7. Felling eller forsøk på felling skal omgående meldes til Statens naturoppsyn på tlf. 48236037/99242279 og til Miljødirektoratet sin vakttelefon 97787000.
8. Fellingsleder er ansvarlig for at fellingsforsøket utøves sikkerhetsmessig forsvarlig og i samsvar med viltloven § 19. Dersom bjørn blir såret under forsøk på felling, skal den som forårsaket dette gjøre det han kan for å avlive bjørnen. Dersom bjørnen er påskutt og truffet skal Statens naturoppsyn og Miljødirektoratet varsles umiddelbart. Miljødirektoratet avgjør hvordan videre ettersøk skal ledes. Medlemmene i fellingslaget skal uten godtgjørelse bistå Statens naturoppsyn, Miljødirektoratet og ev politiet i det videre ettersøket.
9. Miljødirektoratet kan stoppe fellingsforsøket til en hver tid.
10. Bjørn som blir felt etter denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Felt bjørn skal behandles på en slik måte at den ikke forringes unødig.

Vedtaket er gjort etter naturmangfoldlovens § 18 tredje ledd og første ledd b), jf. §§ 7-12 og rovviltforskriften § 13. Du finner [naturmangfoldloven](#) og [rovviltforskriften](#) i sin helhet på Lovdata.no.

[Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#) (Stortinget.no) ligger også til grunn for vurderingene.

Vi viser også til vedlagte "Grunnlag for skadefelling av bjørn i Norge 2024"

Bakgrunn for saken

Den 8. mai 2024 ble det registrert en bjørn inne i kalvingsområdet til reinbeitedistriktet 1-2-3 i Sør-Varanger kommune, der kalvingen er i gang. Reinbeitedistriktet meldt om at bjørnen hadde jaget etter rein, og at det var gjort forsøk på å skremme bjørnen vekk, men at bjørnen bare løper inn i reinflokken igjen. Vi viser til søknaden i sin helhet.

Miljødirektoratets vurderinger

Naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen setter de overordnede rammebetingelsene for uttak av rovvilt, og Stortinget har i rovviltforliket i 2011 presisert at norsk rovviltforvaltning skal skje innenfor rammen av disse bestemmelsene. Bernkonvensjonens artikkel 9 er sentral hva gjelder adgang til uttak av rovvilt for å beskytte bestemte interesser. Bestemmelsene fra konvensjonen er gjennomført i naturmangfoldloven § 18, som slår fast at det ved forskrift eller enkeltvedtak kan tillates uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk bl.a. for å avverge skade på husdyr og tamrein, eller for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning. Vedtak om uttak kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Om bestandssituasjonen for brunbjørn

Offentlige avgjørelser som kan få følger for naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. naturmangfoldloven § 8. Direktoratet vil vise til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3. Rovdata har ansvaret for formidling, drift og utvikling av Nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt, og Rovdata er den sentrale leverandøren av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd. Rapporteringsfristen for overvåking av brunbjørn er 1. april hvert år.

Bestanden av brunbjørn i Norge blir primært overvåket ved å analysere DNA fra innsamla ekskrement og hår. De analyserte prøvene med DNA gjør det mulig å fastslå hvor mange brunbjørn som minimum har vært innom Norge i løpet av ett år, hvor de har oppholdt seg og fordeling mellom hanner og binner. Bestandsmålet er oppgitt i antall årlige ynglinger.

Overvåkingen har derfor tatt i bruk en metode, som er utviklet av Det skandinaviske bjørneprosjektet (Bischof og Swenson 2010), til å beregne hvor mange kull som sannsynligvis er født i Norge hvert år. Metoden tar utgangspunkt i det innsamlede DNA-materialet og bygger blant annet på kunnskap om fordeling mellom kjønn og alder i den svenske bjørnebestanden. Den baserer seg også på kunnskap om hvor ofte binnene føder og hvor gamle de er første gang de føder, samt størrelsen på leveområdene og dødeligheten i bestanden. I 2023 ble det estimert født 9,6 kull i Norge (NINA Rapport 2454, 2024).

Resultatene fra DNA-analysene identifiserte 178 ulike brunbjørner i 2023, 79 hunndyr og 99 hanner. Tallet på 178 ulike individ er minimumstall, da en ikke kan gå ut fra at en har lyktes i å samle materiale etter alle individ i alle områder. Samtidig er det slik at bjørnebestanden i grenseområdene i hovedsak er felles med Sverige og Finland. Mange ekskrement- og hårprøver i grenseområda kan derfor stamme fra brunbjørner som har hoveddelen av sitt leveområde i nabo land.

Kjent avgang av brunbjørn i Norge i 2023 var totalt 8 bjørner, hvorav ingen av dem i region 8. I 2022 var kjent avgang i Norge 14 bjørner hvorav en hann og en hunn ble felt i region 8. Det er kjent at ungedødelighet hos brunbjørn er høy, blant annet på grunn av infanticid (ungedrap). Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen bjørnebestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Bjørnebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal. Det er ikke registrert sykdom på brunbjørn i Norge. Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av voksen brunbjørn i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling. Det ble felt en hannbjørn i Porsanger kommune, 8. mai 2024. Førre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til bruk i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig, jf § 8. Etter direktoratets syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Vi finner at uttak av bjørnen ikke vil true bestandens overlevelse. Vi har lagt til grunn informasjon som framkommer i vedlegget "Grunnlag for skadefelling av bjørn i Norge 2024".

Beiteprioritert område og kalvingsland

Av rovviltforliket i 2011 fremgår det at soneinndelingen i den geografisk differensierte rovviltforvaltningen må forvaltes tydelig. Det vil si at det skal være tydelige forvaltningsmessige

forskjeller mellom forvaltningsområder for rovvilt og prioriterte beiteområder. Det skal praktiseres en lavere terskel for tillatelse til uttak av rovvilt i de beiteprioriterte områdene, versus forvaltningsområdene for de ulike rovviltartene.

Det aktuelle området der bjørnen nå er registrert er i beiteprioritert område. Aktiviteten er i tillegg registrert å være i kalvingsområdene, i kalvingstiden. Det er ikke påvist skader på rein på vedtakstidspunktet, men den har jaget etter rein inne i kalvingslandet og vi ser det som sannsynlig at den kan ha tatt kalv. Området der bjørnen er registrert er særlig sårbart for reindrifta på denne årstiden. Vi anser at bjørn har et betydelig potensial for å forvolde skader på tamrein under kalvingstiden. Når det gjelder bjørnens predasjon på tamrein viser resultater fra tidligere studier (NINA fagrapport 21, 2012) samt pågående studier (bjørn og tamreinprosjektet i Idre) at bjørnens predasjon på kalv i kalvingstiden kan være betydelig. Predasjonen avtar etter første uken i juni, og potensialet for skade er derfor svært begrenset etter dette tidspunktet. Det er igjennom forskningen kjent at det å påvise skader av bjørn på reinkalv er krevende.

Andre tiltak

I en situasjon der felling vurderes skal vi også vurdere andre mulige tiltak. Reinbeitedistriktet oppgir i søknad at det er gjort forsøk på å skremme bjørnen bort fra reinflokken, men at den bare runder rundt og fortsetter med å jage etter rein. Distriktet er helårsdistrikt og har ikke noe alternativt sted å flytte reinen til.

Vi vurderer at det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger foruten forsøk på felling, på det nåværende tidspunkt.

Bruk av snøskuter

Miljødirektoratet dispenserer fra viltlovens § 21 c, og tillater bruk av motordrevet fremkomstmiddel under fellingsforsøket. Snøscooteren skal kun benyttes for utplassering av fellingspersonell og for eventuelt å ringe inn et område hvor bjørnen har tilhold. Dispensasjonen fra viltloven gjelder innenfor fastsatt fellingsområde og fastsatt fellingsperiode.

Konklusjon

Etter en samlet vurdering finner Miljødirektoratet at det er grunnlag for å iverksette skadefelling av én bjørn, i områdene til reinbeitedistrikt 1-2-3 i Sør-Varanger kommune. Dette for å forhindre skader på tamrein. Dette med grunnlag i at skadepotensialet anses å være stort.

Klagerett

Dere kan klage på vedtaket. Fristen for å klage er tre uker fra dere har mottatt dette brevet. Klagen sendes til Miljødirektoratet.

Saksopplysning

En hannbjørn ble felt i Sør-Varanger kommune i medhold av tillatelsen, 8. mai 2024.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
Fung. seksjonsleder

Kjell Vidar Seljevoll
seniorrådgiver

Kopi til:

KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET	Postboks 8013 DEP	0030	OSLO
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
LANDBRUKSDIREKTORATET	Postboks 56	7701	STEINKJER
MATTILSYNET	Felles postmottak	2381	BRUMUNDDAL
	Postboks 383		
STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK	Postboks 700	9815	VADSØ
Roviltnemnda i region 8	Postboks 6105	9291	TROMSØ
Statens naturoppsyn	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
FINNMARK POLITIDISTRIKT	Postboks 501	9917	KIRKENES
SØR-VARANGER KOMMUNE	Postboks 406	9915	KIRKENES

Vedlegg

1 Kunnskapsgrunnlag bjørn i Norge 2024 7 mai _3